

Milyen érzésekkel vette át az állami elismerést?

Talán furcsa, amit mondok, de felelős érzések fogtak el a díj átvételekor. Óriási örömmel töltött el az elismerés, amit nagyon megtisztelőnek tartok, ugyanakkor az is eszembe jutott, hogy sok-sok kollégát fel tudnék sorolni, aki megérdemelné a díjat. Most nekem volt szerencsém, ahogy az életben már oly sokszor: szerencsés vagyok a családommal és a munkámmal egyaránt. A Járdányi az én második otthonom, ahol csodálatos kollégák és szeretnivaló növendékek vesznek körül.

Hogyan kezdődött a pályafutása?

A szüleim zeneszerető emberek voltak, bár hangszeren nem játszottak. Volt azért otthon egy zongoránk, és a bátyámat taníttatták zongorázni. Én még kicsi voltam, óvodába jártam. Amikor jött hozzánk a tanárnő, én is

„Más hivatást el sem tudnék Születésnap beszélgetés Becht Erikával, a Járdányi Pál

Hornyánszkyne Becht Erika nevével többször is találkozhattak olvasóink e lap hasábjain. Érdi Tamás zongoraművész egy interjúban nagy szeretettel mesélt tanárnőjéről, akárcsak a zongoraművész házaspár, Ránki Dezső és Klukon Edit, akik Fülöp fiúk számára választották őt tanárnak. Idén januárban a tanítványok, Kocsis Krisztián, Li Canqi és Radnóti Róza országos és nemzetközi sikereiről számoltunk be. A Járdányi Pál Zeneiskola zongoratanára legutóbb abból az alkalmából szerepelt újságunkban, hogy március 15-én Magyar Arany Érdemkereszttel tüntették ki.

mindig bent voltam a szobában, és nagyon figyeltem. Szép lassan, teljesen magamtól megtanultam a bátyám darabjait. Így figyelt fel a család a zenei érzékemre, és elvittek a Zeneakadémia zongora tanszékének akkori vezetőjéhez, Hernádi Lajoshoz. Ő kezdett el foglalkozni velem. Hétéves voltam, amikor figyelmeztetett: tönkre fog menni a kezem a nehéz daraboktól. Én pedig azt gondoltam, hogy ha nem csinálhatom tovább, abbahagyom. Egészen hetedikésemig nem foglalkoztam a zongorával, akkor egy barátnőm kért meg, hogy tanítsam játszani, majd nemsokára lett még egy kis tanítványom. A szomszédunkban lakó, akkor már nyugdíjas zongoratanárnő pedig rábeszélte, hogy folytassam én is a tanulást. Beajánlotta a körzeti zeneiskolába, a későbbi Járdányi Pál Zeneiskolába.

Gyermekkorában is a II. kerületben élt?

Ugyanott lakom most is, ahol a szüleimmel éltem: a Bem tér sarkán. A zeneiskolához is hű vagyok: egy év kivételével itt tanítottam, tanítok 1966 óta. Az első évben 28 növendékből 27 kezdő volt, de már köztük is volt olyan kiváló tehetség, akiből művész lett. Kékesi Judit ma a Bartók Béla Konzervatórium művésztanára, Egri Mónika zongoraművészt pedig még óvodáskorában kezdtem tanítani. Őt annyira szerettem, hogy a kislányom róla

kapta a nevét. Az én Mónikámnak azóta négy szép gyermeke van, és gyermekpszichológusként dolgozik.

Pódiumra soha nem vágyott?

Kislánykoromban vonzott a fellépés, a szép ruhák, a taps, de ahogy elkezdtem tanítani, már csak erre vágytam. Más hivatást el sem tudnék képzelni. A Járdányi mellett több mint húsz évig tanítottam a Zeneakadémia tanárképző szakán didaktikát, ahol most is gyakorlatvezető vagyok. Tizenöt évig az ELTE zenei tanszékén is dolgoztam.

Mi a titok? Van olyan különleges pedagógiai módszer, amellyel ilyen sikeresen lehet oktatni?

Nem szabad szigorúan ragaszkodni az előírt tanulási menethez, hiszen olyan különbözőek a gyerekek: más-más módon és ütemben fejlődnek. Nekünk, zenetanároknak az az óriási előnyünk egy osztályban tanító pedagógushoz képest, hogy sokkal jobban meg tudjuk ismerni a tanítványainkat, tudunk hozzájuk alkalmazkodni. És minél kisebb a gyermek, annál fontosabb a vele való bánásmód és kapcsolat. A másik elengedhetetlen feltétele a sikeres tanulásnak, hogy a gyerekek szeresse azt, amit tanul, ne kényszerből csinálja. A görcsösség, a szorongás azonnal meglátszik a zongorajátékon.

Klukon Edit zongoraművész levele Becht Erikának, születésnapja alkalmából

Klukon Edit zongoraművész férjével, Ránki Dezsővel

Kedves Erika!

A konzervatóriumi éveim alatt ismertem meg Kékesi Juditot, akinek a zongorázása már akkor is nagyon közel állt hozzám. A fölöttem lévő évfolyamok egyikebe járt, és köztudott volt, hogy egy csodálatos fiatal tanárnő, Becht Erika tanította. Ő a Te első növendékeként felvételizett a Konziba. A kettőtök kapcsolata és annak gyümölcse „tapintható” volt, azóta is élénken emlékszem rá. Amikor a már hosszú ideje önállóan, rendszeresen zongorázó Fülöp számára tanulási lehetőséget kerestünk, Téged hívtalak fel telefonon. Sok csodálatos muzsikus került ki a kezeid közül. Mégis, leginkább a fent említett korai élmény befolyásolt abban, hogy hozzád fordultam kéréssel-kérdéssel. Pozitív válasznak köszönhetően elkezdődhetett kettőtök közös munkája, amely immár nyolc éve tart. A tudás, a tapasztalat nagyon fontos, de

önmagában kevés, sőt, annak nem megfelelő alkalmazása igen hátramozdító, bénító is lehet. A Te különleges lényedet áthatja az alázat, a feltétlen és elfogadó szeretet, a hihetetlen türelem és a jövőbe vetett hit. Az erőszak távol áll Tőled. Fülöpnek életre szóló útravalót adtál, és biztosan tudom, hogy úgy szakmailag, mint emberileg ő mindezt tovább hinti majd. Bár tudom, hogy nem az úgynevezett „társadalom” elismerésére vágyakozol, amikor a tőled telhető legjobbat teszed, mégis nagy öröm számunkra, hogy magas állami kitüntetésekkel is elismerték eddigi életművedet. A Jóisten éltesen sokáig egészségben és boldogságban, gyönyörű családdal, tanítványaid és barátaid körében.

Hálás köszönettel és szeretettel,
Edit (a Klukon)

„SOSEM ERŐLTETETT SEMMIT”

Ránki Fülöp növendék: – Mindig természetes volt, hogy valamit eljátszom neki, ő pedig segít a javulásban. Sosem erőltetett semmit, haladtam a magam útján, mialatt ő mentorként, barátként mellettem

A tanárnő tanítványával, Ránki Fülöppel

állt, és gondolatokkal, ötletekkel gazdagította játékomat. Amikor olyan időpontban foglalkoztam kevesebb kedvvel telve a technikával, amikor különösen sokat és figyelmesen kellett volna, óráinkon visszazökkentem a gyakorlásba-gyakorlatba, így nem engedtet ellustulni, amiért szintén nagyon hálás vagyok neki. Tapasztalataim szerint a finom irányítás, útegyengetés mellett minden tanítványánál hagyja, hogy az isteni adomány megvalósulhasson, személyenként máshogyan, erőszakos beavatkozás nélkül. Ez ritka és szeretetre méltó dolog a mai zeneoktatásban.

képzelní”

Zeneiskola zongoratanárával

„A LEGJOBBA HOZTA KI BELŐLEM”

Radnóti Róza már másodszor nyerte meg az Országos Bartók Béla Zongoraversenyt, ezenkívül az első nemzetközi megmérettetésén is (a nyáron) kiválóan szerepelt: korcsoportjában szinte minden díjat elhozott. Idén sikeres felvételi vizsgát tett a konzervatóriumba.

– Erika néniről csak jót lehet mondani, nagyon sokat köszönhetek neki, olyan nekem, mint egy jószágos nagymama. Az egész személyisége szeretetre és tiszteletre méltó, igazi példakép. Azért szeretem, mert tele van energiával, és mindig egyértelműen instruál. A XVIII. kerületben lakom, az ottani zeneiskolában kezdtem zongorázni. Két évvel ezelőtt a tanárom vidékre költözött, akkor kerültem Erika nénihez. Nagyon örültem, amikor kiderült, hogy van nála hely, és el tud vállalni. Azóta nagyon sokat fejlődtem, szerintem a legjobbat hozta ki belőlem.

„NÉLKÜLE MA SEHOL SEM LENNÉK”

Becht Erika számos tanítványa közül a legismertebb valószínűleg a világhírű vak muzsikos, Érdi Tamás.

– Tamás nagyon közel áll hozzám, sok időt töltünk együtt – meséli a tanárnő. – Egész kicsi volt, amikor megismertem. Először csak lufiztunk, labdázunk, hogy a kéztartása idomuljon a zongorázáshoz, ügyesedjen ujjainak mozgása. Tamás oktatása számomra gyönyörű feladat, nagy kihívás volt, és még ma is az. Sokszor behunom a szememet, hogy jobban el tudjam képzelni, mi okoz számomra nehézséget, és így rengeteg mindenre rájövök. Sokat köszönhetek neki, hiszen vele szerzett tapasztalataimat a látó növendékeimnél nagyon jól tudom hasznosítani. Azt is neki köszönhetem, hogy megértettem: van még feladatom azokkal, akik a látás képességétől megfosztottan élnek. Azóta minden évben van egy-egy vak növendékem, sőt olyan is volt, aki azóta zongoratanár lett a Vakok Intézetében. Megrázó élmény volt, amikor ez a fiatal ember egyszer elhozta hozzám egyik kis tanítványát. A kisfiú addig csak pianínón játszott, s amikor beléptek hozzám, azt mondta neki: Na, most meglátod, milyen egy igazi zongora!

– Ötéves lehettem, amikor először találkoztam Erikával – emlékszik vissza Érdi Tamás zongoraművész. – Édesanyám a Fabula című műsort szerkesztette a Magyar Televízióban, és a műsorban Kocsis Zoltán volt a vendég. Édesanyám mesélt rólam: hogy minden hangnemben lejátszom a Marseillaise-t, és balkezet gyártok Schubert Pisztráng-ötöséhez. Zoli azt mondta, ha ennek a fele is igaz, akkor velem foglalkozni kell, mert ő se lenne sehol, ha nagyon szigorú édesapja nem törődött volna vele. Másnapra megtudta, ki Budapesten a legjobb tanár, aki a kicsikkel foglalkozik, és megkaptuk tőle Becht Erika telefonszámát. Abban egészen biztos vagyok, hogy Erika nélkül nem lett volna belőlem zongorista. Az ujjaim szanaszét álltak, a szó szoros értelmében csak klimpíroztam, és sok reményt nem látott bennem senki. Emlékszem,

Érdi Tamás zongoraművész

amikor először begörcbült a hüvelykujjam, akkora volt az öröm, hogy összesereglett az egész család. Nagy utat jártunk végig Erikával, még nyaranta is dolgoztunk, szerencsére közel van egymáshoz a nyaralónk! Volt olyan nyár, amikor Káptalanfüredről Vörösberénybe egy nap háromszor is átjött. Nélküle ma sehol sem lennék.

Ma már hihetetlen gyorsasággal tanuljuk az új anyagokat. Erika pótolja a nyers kotta élményét, a szó szoros értelmében sajátommá tesszük a darabokat: elmondja a hangokat, az íveket, a szüneteket, és megelevenedik előttem a kotta, láthatóvá válik a láthatatlan. Észre sem veszem, és újrakomponáljuk a műveket, strukturálisan felépítve azokat. Mozarttal még játszani is tudunk, egy-egy indító motívum után mindig azt kérdezte, hogyan folytatnám, s én kísérleteztem. Ha nem találtam el, jókat neveltünk, hogy „ez se rossz, de maradjunk az eredetnél...” Ez ma már nem megy: Liszt és Bartók kitalálhatatlan. A módszer azért is fantasztikus, mert a Braille-kották nem alkalmasak új anyag tanulására, lassan tudnám csak elsajátítani a műveket. Erika az én kottám, de azért hozzá kell tennem, hogy a végtelen türelem és tolerancia mellett a kérlelhetetlen szigor is jellemző munkamódszerét – valahogy fel sem merül az emberben, hogy ne készüljön fel az óráira. Erika azonban nem csak a kottám és a tanárom, a mi kapcsolatunk ennél sokkal több! Amikor meghalt a bátyám, és anyának haza kellett jönnie egy moszkvai zongoraversenyről, ahol első díjat kaptam, Erika anyámat is pótolta, és ebben a szörnyű tragédiában is óriási segítséget kaptam tőle.

Kocsis Zoltán, a Nemzeti Filharmonikus Zenekar főzeneigazgatója

„A TANÍTÁNYAIHOZ A SAJÁT EGYÉNISÉGÜNKNEK MEGFELELŐEN VISZONYUL”

Kocsis Zoltán zongoraművész: – Becht Erika kiváló tanár hírében áll, és ha egy zenetanár híres lesz, az mindig a növendék produkciójának eredménye. Nekem is feltűnt, hogy sok olyan tanítványa van, aki átlagon felüli felkészültségről tesz tanúbizonyosságot, ami egyértelműen a tanárt dicséri. Ezért szerettem volna, ha ő tanítja Krisztián fiamat. Akkor még nem ismertem őt közelebbről, még nem tudtam, hogy milyen egyedülálló pedagógiai képességekkel rendelkezik. Utánozhatatlan oktatási módszerének az a legfőbb erénye, hogy a tanítványaihoz a saját egyéniségüknek megfelelően viszonyul. Van, akit dicsérni kell, van, akit nógatni, van, akinél türelemmel kivárni. Ez a magas fokú empatikus képessége régi kedves tanárnőmre, Szmracsányi Magdára emlékeztet. A két egyéniség között elképesztő a hasonlóság: az a hozzáállás, ami csak a legnagyobb pedagógusok ismérve. Számukra fontosabb, hogy meglássák a növendékekben a bennük rejlő lehetőségeket, és ennek megfelelően egyengessék útjukat, mint az, hogy átadjanak egyfajta egzakt tudást, ami bárkire ráhúzható.